

Sygn. akt I C 376/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lipca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział I Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Tomasz Sobieraj

Protokolant: Anna Domozych

po rozpoznaniu w dniu 19 lipca 2013 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko: H. R. i S. R.

o zapłatę 215.824,95 zł

I. zasądza od pozwanych H. R. i S. R. solidarnie na rzecz powoda (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 215.524,95 zł [dwustu piętnastu tysięcy pięciuset dwudziestu czterech złotych dziewięćdziesięciu pięciu groszy] wraz z odsetkami w wysokości ustawowej nie wyższych niż 13,90 % w skali rocznej:

- od kwoty 215.824,95 zł [dwustu piętnastu tysięcy ośmiuset dwudziestu czterech złotych dziewięćdziesięciu pięciu groszy] od dnia 1 marca 2013 roku do dnia 21 maja 2013 roku;

- od kwoty 215.724,95 zł [dwustu piętnastu tysięcy siedmiuset dwudziestu czterech złotych dziewięćdziesięciu pięciu groszy] od dnia 22 maja 2013 roku do dnia 17 czerwca 2013 roku;

- od kwoty 215.624,95 zł [dwustu piętnastu tysięcy sześciuset dwudziestu czterech złotych dziewięćdziesięciu pięciu groszy] od dnia 18 czerwca 2013 roku do dnia 23 lipca 2013 roku;

- od kwoty 215.524,95 zł [dwustu piętnastu tysięcy pięciuset dwudziestu czterech złotych dziewięćdziesięciu pięciu groszy] od dnia 24 lipca 2013 roku do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałej części;

III. zasądza od pozwanych H. R. i S. R. solidarnie na rzecz powoda (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 18009 zł [osiemnastu tysięcy dziewięciu złotych] tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sędzia Sądu Okręgowego Tomasz Sobieraj

Sygn. akt I C 376/13

UZASADNIENIE

W dniu 23 marca 2013 roku powód (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. wniósł pozew przeciwko H. R. i S. R. domagając się:

1/ orzeczenia nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym, że pozwani H. R. i S. R. mają w ciągu dwóch tygodni od dnia doręczenia nakazu zapłacić solidarnie powodowi kwotę 215.824,95 złotych z weksla wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości 13,90 % w skali roku od dnia 1 marca 2013 roku do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego albo wnieść w tym terminie zarzuty

2/ zaś przypadku skierowania sprawy na rozprawę - o zasądzenie od pozwanych H. R. i S. R. solidarnie na rzecz powoda kwoty 215.824,95 złotych z weksla wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości 13,90 % w skali roku od dnia 1 marca 2013 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, iż w dniu 4 września 2006 roku udzielił pozwany kredyt w kwocie (...) franków szwajcarskich na podstawie umowy kredytu z dnia 4 września 2006 roku, zaś pozwani tytułem zabezpieczenia spłaty kredytu wystawili i wydali powodowi weksel in blanco wraz z podpisaną deklaracją wekslową. Według powoda – pozwani nie wywiązali się ze zobowiązań wynikających z powyższej umowy kredytu, co spowodowało jej wypowiedzenie przez powoda. Powód wskazał, że w związku z tym wystawił bankowy tytuł egzekucyjny numer (...) przeciwko powodowi, jednak wniosek o nadanie klauzuli wykonalności powyższemu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu został prawomocnie oddalony. Powód oświadczył, że wobec braku spłaty zadłużenia przez powodów wypełnił weksel własny wystawiony i wydany przez pozwanych zgodnie z deklaracją wekslową na kwotę zadłużenia kredytobiorców według stanu na dzień wypełnienia weksla. Powód podał, że wysłał na adres pozwanych zawiadomienie o wypełnieniu weksla i wezwanie do zapłaty sumy wekslowej, jednak kwota ta nie została przez pozwanych zapłacona. Powód wskazał, że na żadaną kwotę składają się wymagalny kapitał kredytu, odsetki umowne naliczone do dnia wypełnienia weksla, ustalone koszty i odsetki umowne za opóźnienie od sumy wekslowej od dnia 1 marca 2013 roku do dnia zapłaty [k. 2 – 4 akt].

Pozwani H. R. i S. R. w odpowiedzi na pozew wnieśli o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych kosztów postępowania według norm przepisanych

W uzasadnieniu strona pozwana podniosła, że nie zostały spełnione wymogi z art. 38 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku – prawo wekslowe, gdyż weksel nie został im przedstawiony do zapłaty, zaś samo wezwanie do zapłaty sumy wekslowej nie spełnia tego wymogu. Jednocześnie pozwani zanegowali wysokość zadłużenia z tytułu należności głównej i odsetek umownych za opóźnienie w zapłacie kredytu [k. 63 - 64 akt].

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. działał uprzednio pod (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W..

Dowody: odpis pełny z Krajowego Rejestru Sądowego – k. 8 – 26 akt.

W dniu 28 sierpnia 2006 roku pozwani S. R. i H. R. jako kredytobiorcy zawarli z powodem działającym pod (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. jako kredytodawcą umowę kredytu numer (...).

Dowody: umowa kredytu numer (...) z dnia 28 sierpnia 2006 roku – k. 17 -23 akt.

Zgodnie z umową kredytu numer (...) z dnia 28 sierpnia 2006 roku (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. jako kredytodawca udzielił S. R. i H. R. jako kredytobiorcom kredytu w wysokości (...) franków szwajcarskich w celu spłaty kredytu hipotecznego udzielonego przez bank (...) Spółkę Akcyjną w W. na podstawie umowy kredytu z dnia 5 lutego 2002 roku i refinansowanie kapitału zainwestowanego w nieruchomości. Kredyt ten miał być oprocentowany według zmiennej stopy procentowej równej sumie stopy LIBOR 6M określonej w postanowieniach ogólnych umowy WIBOR O/N oraz marży banku w wysokości 1,25 %, co na dzień sporządzenia umowy odpowiadało 2,98 %. Kredyt wraz z odsetkami miał być spłacany w złotych polskich w 117 miesięcznych równych ratach w wysokości określonej w harmonogramie spłat, stanowiącym załącznik do umowy.

Dowody: umowa kredytu numer (...) z dnia 28 sierpnia 2006 roku – k. 17 -23 akt.

Zgodnie z § 15 i 16 umowy kredytu numer (...) z dnia 28 sierpnia 2006 roku zabezpieczeniem spłaty udzielonego kredytu miał być między innymi weksel własny in blanco wystawiony przez kredytobiorców wraz z porozumieniem wekslowym.

Dowody: umowa kredytu numer (...) z dnia 28 sierpnia 2006 roku – k. 17 -23 akt.

Integralną część umowy kredytu numer (...) z dnia 28 sierpnia 2006 roku stanowiły „postanowienia ogólne” umowy wraz z załącznikami.

Dowody: umowa kredytu numer (...) z dnia 28 sierpnia 2006 roku – k. 17 -23 akt.

Powyższe postanowienia ogólne w § 5 ust. 14 przewidywały, że wszelkie wpłaty wnoszone przez kredytobiorcę bez względu na odmienną dyspozycję kredytobiorcy rozliczane są w następującej kolejności:

- spłata prowizji i innych należności względem banku, w tym opłata administracyjna;
- odsetki za opóźnienie;
- odsetki wymagalne;
- spłata kredytu.

Zgodnie natomiast z § 5 ust. 9 „postanowień ogólnych” za dzień spełnienia świadczenia przyjmuje się datę wpływu środków na rachunek banku.

Dowody: umowa kredytu numer (...) z dnia 28 sierpnia 2006 roku – k. 17 -23 akt.

Postanowienia ogólne w § 9 przewidywały, że niespłacenie przez kredytobiorcę raty kredytu w określonym umownie terminie powoduje, że należność z tego tytułu staje się zadłużeniem przeterminowanym. Za okres utrzymywania się zadłużenia przeterminowanego bankowi przysługują odsetki od opóźnienia przeterminowanego liczonego według podwyższonej stopy procentowej, która stanowi dwukrotność oprocentowania określonego w postanowieniach szczegółowych umowy kredytu, przy czym stopa LIBOR zostaje zastąpiona stopą WIBOR.

Dowody: umowa kredytu numer (...) z dnia 28 sierpnia 2006 roku – k. 17 -23 akt.

Postanowienia ogólne w § 10 przewidywały, że warunki udzielania kredytu są naruszone między innymi wówczas, jeżeli kredytobiorca nie wykonuje swoich zobowiązań wobec banku. W przypadku naruszenia przez kredytobiorcę postanowień umowy bank mógł wypowiedzieć umowę kredytową w całości lub w części. Okres wypowiedzenia wynosi 30 dni. W takim przypadku, jeżeli bank wypowiedział umowę po wypłaceniu kredytu w całości lub w części, kredytobiorca po upływie okresu wypowiedzenia był obowiązany do niezwłocznego zwrotu wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami należnymi bankowi za okres korzystania z kredytu i do zapłaty wszelkich innych wymagalnych już należności banku wynikających z umowy.

Dowody: umowa kredytu numer (...) z dnia 28 sierpnia 2006 roku – k. 17 -23 akt.

W dniu 4 września 2006 roku pozwani S. R. i H. R. wystawili weksel własny in blanco, w którym wskazano datę [to jest 4 września 2006 roku] i miejsce wystawienia weksla [to jest S.] oraz podano w nim, że wystawcy weksla zapłacą bez protestu ten solą weksel na zlecenie (...) Bank (...) SA w W.. Weksel ten został podpisany przez H. R. i S. R. i wydany przez nich (...) Bank (...) Spółce Akcyjnej w W..

Bezsporne, a nadto dowody:

- weksel z dnia 4 września 2006 roku – k. 5 akt;
- deklaracja wekslowa z dnia 4 września 2006 roku – k. 26 akt.

Jednocześnie w dniu 4 września 2006 roku została sporządzona deklaracja do weksla własnego in blanco, w którym pozwani S. R. i H. R. oświadczyli, że jako wystawcy weksla własnego in blanco składają do dyspozycji (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W. weksel własny in blanco z ich wystawienia opatrzony klauzulą bez protestu jako zabezpieczenie spłaty kredytu udzielonego na podstawie umowy kredytu numer (...) z dnia 28 sierpnia 2006 roku. Zgodnie z deklaracją bank miał prawo wypełnić weksel poprzez wpisanie sumy wekslowej odpowiadającej kwocie zobowiązań wystawcy względem banku z tytułu wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami, kosztami, prowizjami i innymi należnościami banku w razie niedotrzymania umownego terminu spłaty kredytu oraz we wszystkich przypadkach, gdy bankowi służy prawo ściągnięcia jego wierzytelności wynikających z kredytu przed nadejściem terminu płatności. Bank miał prawo opatrzyć weksel datą i miejscem płatności według swego uznania. Bank zobowiązany był zawiadomić wystawcę listem poleconym siedem dni przed terminem płatności o tej dacie.

Dowody: deklaracja wekslowa z dnia 4 września 2006 roku – k. 26 akt.

(...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. w pismach z dnia 3 września 2010 roku wypowiedział pozwanym H. R. i S. R. umowę kredytu numer (...) z dnia 28 sierpnia 2006 roku z 30 – dniowym terminem wypowiedzenia, powołując się na § 10 ust. 2 i 5 „postanowień ogólnych” umowy. Wskazano jednocześnie, że wypowiedzenie będzie uznane za niebyłe, jeżeli pozwani w terminie siedmiu dni spłacą zaległości wobec banku.

Dowody: wypowiedzenia umowy kredytu z dnia 3 września 2010 roku wraz ze zrotnymi potwierdzeniami odbioru – k. 28 - 33 akt.

(...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. w piśmie z dnia 20 września 2010 roku poinformował pozwaną H. R., że w związku z brakiem spłaty wymagalnych wierzytelności wskazanych w pismach z dnia 3 września 2010 roku wypowiedzenie umowy kredytu numer (...) z dnia 28 sierpnia 2006 roku stało się skuteczne i termin wypowiedzenia upływie w dniu 14 października 2010 roku, zaś po jego upływie cała wierzytelność z tytułu umowy kredytu stanie się wymagalna.

Dowody: pismo (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W. z dnia 20 września 2010 roku wraz ze zrotnym potwierdzeniem odbioru – k. 31 - 33 akt.

(...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. w dniu 8 lutego 2012 roku wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...), w którym stwierdził na podstawie swoich ksiąg, że figuruje w nich wymagalne solidarne zobowiązanie dłużników H. R. i S. R. z tytułu umowy kredytu numer (...) z dnia 28 sierpnia 2006 roku wynoszące na dzień 8 lutego 2012 roku kwotę 191670,59 złotych i dalsze należne odsetki według stałej stawki określonej w § 9 ust. 3 i 5 postanowień ogólnych do umowy w wysokości 14,38 % liczone od kwoty 191670,59 złotych od dnia 9 lutego 2012 roku do dnia zapłaty.

Bezsporne .

(...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. wniósł do Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie o nadanie klauzuli wykonalności powyższemu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, jednak wniosek ten został oddalony prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 28 lutego 2012 roku w sprawie o sygn. akt I X Co 1821/12.

Bezsporne.

(...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. wypełniła następnie weksel wystawiony przez H. R. i S. R.. Po wypełnieniu powyższego weksla – weksel ten stanowił, że H. R. i S. R. zobowiązali się w dniu 4 września 2006 roku zapłacić bez protestu za ten sola weksel na zlecenie (...) Bank (...) SA w W. sumę 215824,95 złotych. Jako miejsce i data

wystawienia weksła wskazano S. i dzień 4 września 2006 roku, zaś za miejsce płatności wskazano W., natomiast jako termin płatności wskazano 28 lutego 2013 roku.

Dowody: weksel z dnia 4 września 2006 roku – k. 5 akt.

(...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. w piśmie z dnia 23 stycznia 2013 roku zawiadomił pozwanych S. R. i H. R., że wypełnił wystawiony przez nich weksel na sumę 215824,95 złotych i opatrzył ten weksel datą płatności 28 lutego 2013 roku. Jednocześnie wezwano pozwanych do wykupu tego weksła w terminie płatności, to jest w dniu 28 lutego 2013 roku, wskazując, że weksel zostanie przedstawiony do zapłaty w dniu płatności weksła w siedzibie (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W.. W załączeniu okazano kserokopię wypełnionego weksła.

Dowody: pismo (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W. z dnia 23 stycznia 2013 roku wraz ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru – k. 41 – 43 akt.

Na dzień 23 stycznia 2013 roku w księgach (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W. figurowało zobowiązania H. R. i S. R. z tytułu umowy kredytu numer (...) z dnia 28 sierpnia 2006 roku w łącznej kwocie 215824,95 złotych obejmujące kredyt wymagalny w kwocie 189170,59 złotych, odsetki karne w wysokości 26349,36 złotych i koszty windykacji w wysokości 305 złotych, zaś oprocentowanie wiarygodności banku wynikających z tej umowy wynosiło w dniu 23 stycznia 2013 roku 13,90 %.

Dowody: wyciąg z ksiąg banku z dnia 23 stycznia 2013 roku – k. 38 akt.

W dniu 14 maja 2013 roku D. R. wydał polecenie przelewu na rachunek bankowy (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W. kwoty 100 złotych tytułem spłaty zaległości. Powyższa kwota wpłynęła na rachunek bankowy (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W.

Bezsporne, a nadto dowody: potwierdzenie przelewu z dnia 14 maja 2013 roku – k. 87 akt.

W dniu 10 czerwca 2013 roku D. R. wydał polecenie przelewu na rachunek bankowy (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W. kwoty 100 złotych tytułem spłaty zaległości. Powyższa kwota wpłynęła na rachunek bankowy (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W.

Bezsporne, a nadto dowody: potwierdzenie przelewu z dnia 14 maja 2013 roku – k. 87 akt.

W dniu 16 lipca 2013 roku H. R. dokonała przekazem pocztowym wpłaty na rachunek bankowy (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W. kwoty 100 złotych tytułem spłaty zaległości.

Dowody: dowód wpłaty z dnia 16 lipca 2013 roku – k. 92 akt.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się w przeważającej części zasadne.

Podstawą prawną żądania pozwu stanowią przepisy art. 28 i art. 48 pkt. 2 w związku z art. 104 ustawy z dnia 28 maja 1936 roku – Prawo wekslowe [Dz. U. Nr 37, poz. 282 ze zm.].

Stosownie do dyspozycji art. 104 Prawa wekslowego odpowiedzialność wystawcy weksła jest taka sama jak akceptanta weksła trasowanego. Na mocy zaś art. 28 Prawa wekslowego akceptant [tj. trasat, który przyjął weksel] zobowiązuje się do zapłaty weksła w terminie płatności. W razie niezapłacenia weksła służy posiadaczowi weksła przeciwko niemu bezpośrednie roszczenie z weksła o wszystko, czego można żądać na podstawie art. 48 i art. 49 Prawa wekslowego. W myśl art. 48 pkt. 2 Prawa wekslowego posiadacz weksła może żądać od zobowiązanego między innymi odsetek w wysokości sześciu od sta, a przy wekslach, wystawionych i płatnych w Polsce, odsetek ustawowych od dnia płatności.

W rozpoznawanej sprawie strona powodowa dochodziła zapłaty przez pozwaną sumy z weksła.

Na wstępie wskazać trzeba, że strona powodowa wykazała, że jest legitymowana czynnie do dochodzenia roszczenia z weksła, albowiem złożyła do akt oryginał weksła, z którego wynika, że powódka jest remitentem. Wprawdzie w treści weksła jako remitent został wskazany podmiot działający pod (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W., jednak z przedłożonego przez stronę powodową dokumentu urzędowego w postaci odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego wynika, że powódka (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. działała poprzednio właśnie pod tą firmą i tym samym są to tożsame podmioty.

W pierwszej kolejności rozważyć należało, czy weksel jest ważny, w szczególności czy spełnia wymogi określone w art.101 prawa wekslowego. Przepis ten stanowi: „Weksel własny zawiera: nazwę „weksel” w samym tekście dokumentu, w języku, w jakim go wystawiono [pkt 1]; przyrzeczenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej [pkt 2]; oznaczenie terminu płatności [pkt 3]; oznaczenie miejsca płatności [pkt 4]; nazwisko osoby, na której rzecz lub na której zlecenie zapłata ma być dokonana [pkt 5]; oznaczenie daty i miejsca wystawienia weksłu [pkt 6]; podpis wystawcy weksłu [pkt 7].”.

W niniejszej sprawie analiza weksła przedłożonego przez stronę powodową prowadzi do wniosku, iż weksel zawiera wszystkie elementy wskazane w art. 101 Prawa wekslowego. Tym samym nie zachodzi wada formalna weksła powodująca jego nieważność.

W tym stanie rzeczy przyjąć trzeba, że na podstawie weksła z dnia 4 września 2006 roku powodowi jako remitentowi przysługuje roszczenie w stosunku do pozwanych jako wystawców weksła o zapłatę zarówno sumy wekslowej, jak i odsetek ustawowych od tej kwoty od dnia 1 marca 2013 roku, to jest od dnia następnego po terminie płatności weksła.

Sąd zważył, że strona pozwana podniosła zarzut, że weksel nie został jej przedstawiony skutecznie do zapłaty. W ocenie sądu – powyższy zarzut nie zasługuje na uwzględnienie.

Podkreślić trzeba, że stosownie do utrwalonego poglądu judykatury i doktryny przedstawienie weksła do zapłaty powinno nastąpić zasadniczo poprzez okazanie dłużnikowi oryginału weksła w miejscu jego płatności i umożliwienie mu zapoznanie się z treścią powyższego dokumentu [vide A. S.: Komentarz do prawa wekslowego i czekowego, Wydawnictwo (...), W. 2001, s.178 – 179]. Zwrócić należy uwagę, że Sąd Najwyższy konsekwentnie przyjmuje stanowisko, że przedstawienie weksła do zapłaty, przewidziane art. 38 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku – Prawo wekslowego następuje także w sytuacji, gdy posiadacz weksła umożliwi trasatowi (wystawcy weksła własnego) zapoznanie się z oryginałem weksła w miejscu jego płatności [vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2001 roku, III CKN 322/00, OSNC 2001/11/164; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2010 roku, V CSK 461/09, LEX nr 852599]

Stosownie do ogólnej reguły ciężaru dowodu wyrażonej w art. 6 k.c.- obowiązek udowodnienia faktu przedstawienia weksła do zapłaty spoczywa na powodzie, albowiem on wywodzi z tego faktu skutki prawne. W ocenie sądu strona powodowa z powyższej powinności się wywiązała, albowiem przedstawiła dowody z dokumentów w postaci pisma z dnia 23 stycznia 2013 roku i zwrotnego potwierdzenia jego doręczenia, które wskazują, że w powyższym piśmie zawiadomiono pozwanych o wypełnieniu weksła i wezwano ich do jego wykupu, jednocześnie informując, że weksel będzie przedstawiony do zapłaty w miejscu i terminie płatności określonym w treści weksła. Biorąc pod uwagę, że jednocześnie dołączono kserokopię wypełnionego weksła, uznać trzeba, że zostały spełnione przesłanki określone w art. 38 Prawa wekslowego [analogiczne stanowisko zawarte zostało w wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 kwietnia 2013 roku, I ACa 1244/12, LEX nr 1313440]. Wprawdzie powód przedstawił zwrotne potwierdzenie odbioru powyższego pisma jedynie od pozwanej H. R., jednak samo pismo było adresowane do obojga pozwanych i zostało wysłane pod wspólny adres zamieszkania pozwanych H. R. i S. R., co pozwala przyjąć, że także pozwany S. R. miał możliwość zapoznania się z tym oświadczeniem powoda.

Niezależnie od tego wskazać trzeba, że za równoznaczne z przedstawieniem weksła do zapłaty pozwany uznać należało doręczenie im odpisu pozwu z załącznikami [w tym odpisu weksła]. Sąd wziął wprawdzie pod uwagę, że w judykaturze i doktrynie został wypowiedziany pogląd, że doręczenie odpisu pozwu lub nakazu nie zastępuje

przedstawienia do zapłaty [vide vide A. S.: Komentarz do prawa wekslowego i czekowego, Wydawnictwo (...), W. 2001, s. 179; S. W., Prawo wekslowe i czekowe. Komentarz, K. 1936, s. 183], jednakże stanowisko powyższe w ocenie sądu w okolicznościach konkretnej sprawy nie zasługuje na aprobatę. Podkreślić trzeba, że celem przedstawienia weksla do zapłaty jest umożliwienie dłużnikowi zbadania legitymacji formalnej posiadacza wekslowego. W przypadku, gdy dłużnikowi zostaje doręczony odpis pozwu wraz z odpisem weksla, którego oryginał znajduje się w aktach sprawy – warunek ten zostaje spełniony, albowiem pozwany będąc wezwany do spełnienia sumy wekslowej ma możliwość zapoznania się z treścią weksla [analogicznie Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 7 kwietnia 1933 roku, II CRw 597/33, OSN 1933/4/210; oraz w uzasadnieniu postanowienia z dnia 22 lutego 1968 roku, I CZ 115/67, OSNC 1968/11/194].

W związku z powyższym sąd uznał za wykazane, że powódka w sposób prawidłowy przedstawiła pozwanym weksel z dnia 4 września 2006 roku do zapłaty i nastąpiło to przed terminem płatności powyższego weksla.

Na marginesie rozważań należy zwrócić uwagę, że przedstawienie weksla do zapłaty nie warunkuje możliwości skutecznego dochodzenia roszczeń z weksla przeciwko wystawcy weksla. Z art. 38 Prawa wekslowego wynika tylko, że posiadacz weksla, płatnego w oznaczonym dniu albo w pewien czas po dacie lub po okazaniu, powinien przedstawić go do zapłaty bądź w pierwszym dniu, w którym można wymagać zapłaty, bądź w jednym z dwóch następnych dni powszednich. Przepis ten nie formułuje konsekwencji prawnych, wynikających z nieprzedstawienia weksla do zapłaty. Skutki nieprzedstawienia weksla do zapłaty określają jedynie przepisy art. 42 i art. 53 Prawa wekslowego. Pierwszy z nich stanowi, iż w przypadku nieprzedstawienia weksla do zapłaty w terminie określonym w art. 38 Prawa wekslowego, każdy dłużnik może złożyć sumę wekslową do depozytu sądu miejsca płatności weksla na koszt i niebezpieczeństwo posiadacza. Drugi natomiast przewiduje w przypadku nieprzedstawienia weksla do zapłaty utratę przez posiadacza prawa do indosantów, wystawcy oraz innych dłużników wekslowych z wyjątkiem akceptanta [a w przypadku weksla własnego – wystawcy weksla]. Z tego względu w doktrynie i judykaturze prawa cywilnego powszechnie przyjmuje się, że nieprzedstawienie weksla do zapłaty nie powoduje wygaśnięcia zobowiązania wekslowego wystawcy i poręczycieli [vide uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2002 roku, I CKN 738/00, Prawo Bankowe 2003, nr 11, s. 40; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 października 1998 roku, II CKN 10/98, OSNC 1999, nr 5, poz. 93; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 1998 roku, I CKN 914/97, niepubl.], a jedynie rodzi co do odsetek tylko ten skutek, że wierzyciel wystawcy, będący posiadaczem weksla może ich dochodzić nie od dnia przedstawienia weksla do zapłaty, którego nie było, ale od dnia, w którym wystawca weksla mógł dokonać oględzin tego dokumentu i stwierdzić czy istnieje jego zobowiązanie wekslowe [vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2004 roku, I CK 224/04, LEX nr 277075].

W okolicznościach niniejszej sprawy, skoro powód umożliwił pozwanym zapoznanie z wekslem przed termin płatności weksla w miejscu jego płatności, uznać trzeba, że może domagać się od pozwanych zarówno zapłaty sumy wekslowej, jak i odsetek od następnego dnia po terminie płatności weksla.

Sąd wziął pod uwagę, że strona pozwana podniosła zarzut, że weksel został wypełniony przez powoda niezgodnie z łączącym strony porozumieniem, albowiem powód błędnie określił wysokość zadłużenia pozwanych z tytułu zawartej przez strony umowy kredytowej zarówno w zakresie należności głównej, jak i odsetek umownych.

Podkreślić trzeba, że zobowiązanie wekslowe ma charakter abstrakcyjny. Oznacza to, że zobowiązanie wekslowe jest oderwane od swej przyczyny prawnej [tzw. causa], stanowiącej gospodarczą przyczynę wystawienia weksla. Innymi słowy - brak, nieważność lub inna wadliwość stosunku kausalnego nie mają wpływu na ważność zobowiązania wekslowego. Nie ma wpływu w tym zakresie także okoliczność, że nie został osiągnięty cel, dla którego wystawiono weksel [vide szerzej A. S.: Komentarz do prawa wekslowego i czekowego, Wydawnictwo (...), W. 2001, s. 28 – 32; A. W., J. I., K. S., Prawo cywilne. Zarys części ogólnej, W. 1998, s. 273]. Z tego względu posiadacz weksla nie musi wykazywać podstawy gospodarczej zobowiązania wekslowego ani tego, że ta podstawa w ogóle istniała. Kto dochodzi zapłaty jako wierzyciel wekslowy, musi tylko przedłożyć dokument weksla, na który się powołuje, i wykazać swą tożsamość z osobą remitenta.

W doktrynie i judykaturze zgodnie podkreśla się jednak, że abstrakcyjność zobowiązania wekslowego zostaje złagodzona we wzajemnych stosunkach pomiędzy wystawcą a pierwszym wierzycielem wekslowym [remitentem]. Według utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego w wymienionych stosunkach dopuszczalne jest podnoszenie przez dłużnika wekslowego wszelkich zarzutów, także zarzutów osobistych w rozumieniu art. 17 Prawa wekslowego. Dopuszczenie zarzutów dotyczących stosunku podstawowego, mimo ujmowania czynności prawnych rodzących zobowiązania wekslowe jako czynności abstrakcyjnych, ma uzasadnienie w tym, że konstrukcja czynności prawnej abstrakcyjnej nie pozbawia doniosłości prawnej wadliwości istniejących w zakresie stosunku podstawowego. Nie łączy ona wprawdzie z nimi nieważności czynności prawnej przysparzającej, zakłada jednak, w razie ich wystąpienia, zwrot uzyskanego przysporzenia jako bezpodstawnego wzbogacenia (nienależnego świadczenia). Oprócz tego sformułowana jest reguła, zgodnie z którą wierzyciel wekslowy nie może mieć wobec swego bezpośredniego kontrahenta więcej praw niż to wynika ze stosunku podstawowego [vide np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2001 roku, III CKN 341/00, OSNC 2002/4/50; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 października 1998 roku, II CKN 10/98, OSNC 1999, nr 5, poz. 93, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 1999 roku, I CKN 215/98, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 128; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2001 roku, II CKN 25/00, OSNC 2001, nr 7-8, poz. 117; orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 1929 roku, C 893/29, OSP 1930/1/300; a także A. S.: Komentarz do prawa wekslowego i czekowego, Wydawnictwo (...), W. 2001, s. 31, 130 - 137]. Stanowisko powyższe dotyczy zwłaszcza weksli gwarancyjnych, a taki charakter mają z reguły weksle in blanco. W niniejszej sprawie jest bezsporne, że weksel, z którego strona powodowa wywodzi swoje roszczenie, miał charakter weksla niepełnego w rozumieniu art. 10 Prawa wekslowego, co oznacza, że wystawca takiego weksla może w stosunku do posiadacza weksla będącego remitentem wekslowym podnieść zarzut wypełnienia weksla niezgodnie z porozumieniem pomiędzy wystawcą weksla a remitentem weksla.

Zważyć jednak trzeba, że ciężar dowodu okoliczności wyłączających odpowiedzialność wekslową wystawcy weksla spoczywa jednak w takim przypadku na dłużniku, jako osobie, która wywodzi z tego faktu skutki prawne. W rozpoznawanej sprawie oznacza to, że pozwani powinni wykazać zarówno istnienie stosunku podstawowego, jak i jego wadliwość.

W ocenie sądu strona pozwana nie wywiązała się z powyższego obowiązku. Jest wprawdzie bezsporne, że powoda jako remitenta i pozwanych jako wystawców weksla łączyła umowa kredytowa i weksel wystawiony przez pozwanych miał zabezpieczać roszczenia powoda wynikające z powyższej umowy wekslowej, jednak pozwani nie wykazali, że sporny weksel został wystawiony niezgodnie z porozumieniem łączącym strony.

Pozwani na tę okoliczność nie naprowadzili bowiem żadnych dowodów poza dowodem ze swojego przesłuchania, którego jednak nie można było przeprowadzić z uwagi na niestawiennictwo pozwanych na wyznaczony w tym celu termin rozprawy. Z tego względu twierdzenia pozwanych, że ich zadłużenie z tytułu zawartej z powodem umowy kredytowej jest niższe niż suma wekslowa uznać trzeba za całkowicie gołosłowne. Ponadto przeciwko zarzutom pozwany w tym zakresie przemawiają dowody z dokumentów przedstawionych przez powoda w postaci umowy kredytowej z dnia 28 sierpnia 2006 roku, pism powoda z dnia 3 września 2010 roku i z dnia 20 września 2010 roku wraz ze zwrotnymi potwierdzeniami odbioru oraz wyciągu z ksiąg banku. Ten pierwszy dokument, którego autentyczność nie była kwestionowana przez strony, pozwala w sposób nie budzący wątpliwości ustalić treść dokonanej przez strony czynności prawnej w postaci umowy kredytu, w szczególności istnienie zobowiązania pozwanych do zwrotu udzielonego im kredytu wraz z określonymi w tej umowie należnościami ubocznymi oraz skutki naruszenia postanowień umowy kredytowej. Na podstawie dowodów z dokumentów w postaci pism powoda z dnia 3 września 2010 roku i z dnia 20 września 2010 roku wraz ze zwrotnymi potwierdzeniami odbioru można uznać za wykazane twierdzenia powódki o skutecznym wypowiedzeniu pozwany umowy kredytowej z dnia 28 sierpnia 2010 roku i tym samym powstaniu po ich stronie obowiązku zwrotu wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami należnymi bankowi za okres korzystania z kredytu i wszelkich innych wymagalnych już należności banku wynikających z umowy. W oparciu natomiast o dowód z wyciągu z ksiąg bankowych, które wprawdzie w postępowaniu cywilnym nie mają obecnie mocy dokumentów urzędowych [vide art. 95 ust. 1a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe], można ustalić wysokość zobowiązania pozwanych z tytułu oznaczonej wyżej umowy kredytowej, która została zaksięgowana w

księgach bankowych prowadzonych przez powoda. Podkreślić trzeba, że wyżej wymienione dokumenty potwierdzają po pierwsze, że po stronie pozwanej istnieje zobowiązanie do zwrotu powodowi wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami i opłatami wynikającymi z umowy kredytu z dnia 28 sierpnia 2006 roku, a po drugie wskazują, że suma wekslowa, o jaką został uzupełniony wystawiony przez pozwanych weksel, odpowiada wysokości zobowiązania pozwanych z tego tytułu w dacie uzupełnienia weksla.

Konkludując, w tym stanie rzeczy uznać trzeba, że pozwani powinni zapłacić na rzecz powódki sumę wekslową określoną w treści weksla.

Biorąc pod uwagę, że strona pozwana nie wykazała, aby przed wniesieniem pozwu zapłaciła tę sumę w całości lub w części, zasadne było dochodzenie przez powoda roszczenia o zapłatę sumy wekslowej.

Sąd uwzględnił fakt, że pozwani wykazali, że w toku postępowania wpłacili na poczet zadłużenia wynikającego z umowy kredytowej trzykrotnie kwoty po 100 złotych. Wprawdzie na dwóch pierwszych dowodach wpłat jako wpłacający widnieje inny podmiot niż pozwani, jednak nie budzi wątpliwości, że te świadczenia były uiszczone na rzecz pozwanych w ramach spłaty zadłużenia z umowy kredytowej z dnia 28 sierpnia 2006 roku. Po pierwsze, wskazuje na to fakt, że powyższe wpłaty wpłynęły na rachunek bankowy podany przez powódkę jako przeznaczony do obsługi kredytu zaciągniętego przez pozwanych. Po drugie, sama powódka przyznała, że te kwoty zaliczyła na poczet zadłużenia pozwanych. Analogicznie należało przyjąć w przypadku trzeciej wpłaty pomimo tego, że w tytule przekazu nie wskazano dokładnie, z jakiego tytułu widnieje zobowiązanie wpłacającej to świadczenia pozwanej H. R..

Sąd wziął pod uwagę, że strona pozwana nie wykazała, w jakiej dacie te świadczenia wpłynęły na rachunek bankowy powódki, co w myśl § 5 ust. 9 „postanowień ogólnych” umowy zawartej przez strony uważa się za dzień spełnienia świadczenia. W drodze domniemania faktycznego można jednak przyjąć, że nie powinno to nastąpić później niż w ciągu siedmiu dni od wydania odpowiedniej dyspozycji przelewu bankowego lub przekazu pocztowego, czyli odpowiednio w dniach 21 maja 2013 roku [w przypadku przelewu z dnia 14 maja 2013 roku], 17 czerwca 2013 roku [w przypadku przelewu z dnia 10 czerwca 2013 roku] i 23 lipca 2013 roku [w przypadku przekazu z dnia 16 lipca 2013 roku],.

W ocenie sądu – wbrew stanowisku strony powodowej – powyższe kwoty należało zaliczyć na poczet sumy wekslowej. Przeciwno temu stanowisku nie może przemawiać treść § 5 ust. 14 postanowień ogólnych umowy kredytowej, który stanowi, że wszelkie wpłaty wnoszone przez kredytobiorcę bez względu na odmienną dyspozycję kredytobiorcy rozliczane są w następującej kolejności: spłata prowizji i innych należności względem banku, w tym opłata administracyjna; odsetki za opóźnienie; odsetki wymagalne; spłata kredytu. Zauważyć należy bowiem, że z dokumentów przedłożonych przez stronę powodową wynika, że sumą wekslową objęto całość zadłużenia pozwanych z tytułu zawartej z nimi umowy kredytowej istniejącego na dzień 23 stycznia 2013 roku, w tym również z tytułu odsetek i opłat. W tym stanie rzeczy zaliczenie wpłat dokonywanych przez pozwanych na poczet zadłużenia wynikającego z weksla oznaczało faktycznie, że między innymi zmniejszyło się zadłużenie pozwanych z tytułu kosztów windykacji objętych sumą wekslową, co było zgodne z § 5 ust. 14 postanowień ogólnych umowy kredytowej.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, należało zasądzić od pozwanych na rzecz powódki tytułem należności głównej jedynie kwotę 215.524,95 złotych powstałą z odjęcia od sumy wekslowej wynoszącej 215.824,95 złotych sumy wpłat dokonanych przez pozwanych w kwocie 300 złotych, co znalazło wyraz w rozstrzygnięciu zawartym w punkcie I sentencji.

O odsetkach od należności głównej orzeczono, biorąc pod uwagę, że sama strona powodowa domagała się zapłaty tej kwoty z weksla. Tym samym roszczenie o zapłatę odsetek od sumy wekslowej podlega ocenie na podstawie przepisów prawa wekslowego, a nie na podstawie ogólnych przepisów prawa cywilnego. Z treści art. 48 pkt. 2 Prawa wekslowego wynika wprost, że posiadacz weksla może żądać od zobowiązanego między innymi odsetek w wysokości sześciu od sta, a przy wekslach, wystawionych i płatnych w Polsce, odsetek ustawowych od dnia płatności. Przepis ten nie pozostawia wątpliwości, że posiadacz weksla wywodzący swoje roszczenia z weksla może domagać się jedynie zapłaty odsetek ustawowych, chociażby z treści stosunku podstawowego łączącego go z wystawcą weksla wynikało, że przysługują mu

odsetki umowne. Z tego względu sąd zasądził na rzecz powoda jedynie odsetki ustawowe, zaznaczając jednak – z uwagi na treść żądania pozwu – że nie mogą być one większe niż 13,90 % w stosunku rocznym, gdyż w przeciwnym wypadku w razie ustalenia w przyszłości odsetek ustawowych na wyższym poziomie, doszłoby do orzeczenia ponad żądanie pozwu, co jest niedopuszczalne. Biorąc pod uwagę, że jako termin płatności określono w wekslu dzień 28 lutego 2013 roku, odsetki za opóźnienie w płatności całej sumy wekslowej przysługują od dnia następnego, czyli od dnia 1 marca 2013 roku. Z uwagi na to, że sąd zaliczył na poczet sumy wekslowej wpłaty kwot po 100 złotych dokonywane przez pozwanych w toku postępowania należało uwzględnić tę okoliczność przy określeniu kwot i dat, od jakich zasądzone odsetki. Jak wskazano wyżej – sąd przyjął w tym zakresie jako terminy zapłaty tych kwot: 21 maja 2013 roku, 17 czerwca 2013 roku i 23 lipca 2013 roku, co powodowało, że od następnego dnia przysługiwały odsetki od odpowiednio zmniejszonej należności głównej.

Kierując się powyższymi przesłanki orzeczono jak w punkcie I sentencji.

Powództwo w pozostałej części podlegało oddaleniu, co znalazło odzwierciedlenie w rozstrzygnięciu zawartym w punkcie II sentencji.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 100 in fine k.p.c. oraz art. 105 § 2 k.p.c. Stosownie do wyrażonej w art. 98 § 1 k.p.c. zasady odpowiedzialności za wynik procesu strona przegrywająca proces obowiązana jest zwrócić stronie wygrywającej poniesione przez nią koszty procesu niezbędne do celowego dochodzenia swych praw lub celowej obrony. Zgodnie natomiast z dyspozycją art. 100 k.p.c. „W razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub odpowiednio rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczej części swojego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu.”

W rozpoznawanej sprawie – porównując wysokości roszczenia dochodzonego przez powoda i wysokość roszczenia zasądzonych na jego rzecz - uznać należy, że powód uległ pozwany jedynie co do nieznaczej części swego żądania i z tego względu może domagać się od pozwanych zwrotu wszystkich poniesionych kosztów procesu.

Koszty procesu poniesione przez powoda wyniosły kwotę 18009 złotych, na którą składały się :

- kwota 7200 złotych z tytułu wynagrodzenia radcowskiego ustalonego na podstawie z § 6 pkt. 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2003 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu [Dz. U. Nr 163, poz. 1349],
- opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 złotych należąca do uzasadnionych wydatków pełnomocnika;
- opłata sądowa od pozwu w kwocie 11992 złotych.

W tym stanie rzeczy – biorąc pod uwagę, że pozwani odpowiadają solidarnie co do istoty sprawy - orzeczono jak w punkcie III sentencji.

Sędzia Sądu Okręgowego Tomasz Sobieraj

ZARZĄDZENIE

1/ odnotować;

2/ odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda i pozwany

3/ przedłożyć za 20 dni lub z apelacją

SSO Tomasz Sobieraj 08.08.2013 r.